

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

КУЗЬМІНА ОЛЕНА ГЕОРГІЇВНА

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ
СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (НА ПРИКЛАДІ КНП МОКГВВ
МОР)**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи за другим рівнем вищої освіти (магістр)

Миколаїв – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Метою публічного управління медичною сферою є розбудова системи, зорієнтованої на пацієнта, здатної забезпечити справедливе загальне охоплення послугами охорони здоров'я всього населення країни. Відповідно до стратегії ВООЗ це можливо тільки за наявності зваженої багатокомпонентної комунікативної стратегії, яка охоплює населення країни, пацієнтів, медичних працівників та державні установи. Доступ до медичної інформації, з одного боку, мотивує населення до дотримання здорового способу життя, самостійного керування своїм станом та лікуванням, а з іншого – до координування медичної допомоги між різними лікарями, поліпшення комунікації медичних працівників між собою та з державою. Важливим питанням у публічному управлінні сферою охорони здоров'я є забезпечення прозорості, актуальності та достовірності даних, які використовуються для публічного управління охороною здоров'я. Для актуалізації інформації, спрощення та автономізації процесів передачі інформації більшість країн світу обрала безпаперовий варіант комунікацій між закладами охорони здоров'я, адміністраціями, лікарями та пацієнтами – електронну систему охорони здоров'я (e-Health).

У новій концепції стратегічного керівництва в інтересах здоров'я, запропонованій ВООЗ, значно розширені раніше існуючі концепції публічного управління охороною здоров'я з відповідною інтеграцією міжсекторальних дій та підвищенням питомої ваги відповідальності всього суспільства і загальнодержавної відповідальності за охорону здоров'я. У документі «Основи європейської політики та стратегія для XXI століття», однією з функцій публічного управління охороною здоров'я визначена комунікація в інтересах громадської охорони здоров'я, що включає техніку інформування окремих громадян, установ та різних аудиторій громадськості, вплив на них і створення у них позитивної мотивації стосовно важливих питань та детермінант здоров'я.

Стан наукової розробки теми. Питання управління в системі охорони здоров'я досліджували такі науковці, як: В. Авер'янов, М. Банчук, С. Бугайцов, О. Виноградов, В. Москаленко, М. Музика, І. Рожков, О. Хамходера, О. Черниш та інші. Питання впровадження електронних послуг та МІС в контексті розвитку електронного урядування досліджувались у роботах таких вчених: О. Баранова, В. Дмитренко, О. Кукаріна, Т. Обуховської, А. Попової, М. Швеця та інших. Серед зарубіжних дослідників необхідно згадати праці Д. Ке, М. Кіма, Р. Бьорда, Ю. Сасакі та інших.

Проте вважаємо за необхідність продовжувати наукові дослідження за даною проблематикою, оскільки наразі немає єдиного нормативного підходу щодо впровадження

засобів цифрового управління в сфері охорони здоров'я, зокрема це стосується впровадження електронних систем охорони здоров'я.

Мета дослідження - проаналізувати особливості, проблеми та перспективи впровадження електронної системи охорони здоров'я (e-Health) як ключового фактору оптимізації механізмів публічного управління охороною здоров'я.

Для досягнення мети було визначено наступні **завдання**:

1. проаналізувати джерельну базу дослідження, визначити основні поняття та категорії;
2. проаналізувати законодавчу та нормативно-правову базу дослідження;
3. проаналізувати закордонний досвід публічного управління у сфері охорони здоров'я;
4. охарактеризувати існуючі медичні інформаційні системи охорони здоров'я;
5. проаналізувати особливості електронної системи охорони здоров'я у структурі публічного управління: переваги і ризики електронної системи e-Health;
6. проаналізувати особливості електронних систем охорони здоров'я в Миколаєві та області;
7. розкрити особливості, проблеми та перспективи впровадження електронної системи охорони здоров'я (на прикладі КНП МОКГВВ МОР);
8. запропонувати рекомендації для впровадження електронної системи e-Health у сфері охорони здоров'я.

Об'єктом дослідження є публічне управління у сфері охорони здоров'я.

Предметом дослідження є особливості формування, проблеми та шляхи вдосконалення електронних систем охорони здоров'я у структурі публічного управління в Україні, зокрема на прикладі КНП МОКГВВ МОР.

Методи дослідження. Методологічним підґрунтям даної роботи є сукупність загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Зокрема, у процесі дослідження зазначені методи дозволили ґрунтовно проаналізувати та систематизувати теоретичні та практичні аспекти формування основних підходів до публічного управління. Зокрема, метод узагальнення було використано для аналізу теоретичних засад дослідження, що міститься у першому розділі. Метод порівняння – використано у роботі під час вивчення закордонного досвіду публічного управління у сфері охорони здоров'я; порівняння існуючих медичних інформаційних систем, переваг і ризиків електронної системи e-Health; особливості електронних систем охорони здоров'я в Миколаєві та області. Системний метод було використано під час здійснення аналізу досвіду впровадження МІС у роботу КНП МОКГВВ МОР.

У роботі використовувались такі загальнонаукові методи, як метод аналізу та синтезу, метод індукції та дедукції.

Наукова новизна одержаних результатів обумовлена тим, що дане дослідження є спробою комплексного аналізу сучасних тенденцій впровадження електронних послуг у системі охорони здоров'я у структурі публічного управління в Україні, актуальних існуючих електронних систем у вигляді медичних електронних систем в умовах впровадження е-урядування з метою налагодження функціонування різних ланок медицини. Було висвітлено особистий досвід публічного управління в питанні вибору та впровадження медичної інформаційної системи на базі КНП МОКГВВ МОР.

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження особливостей та шляхів оптимізації впровадження електронних послуг у системі охорони здоров'я у структурі публічного управління в Україні. Також надано практичні рекомендації щодо введення у діяльність медичних установ електронних послуг.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження апробовано у формі доповіді на II Міжрегіональній науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Актуальні питання громадського здоров'я в умовах сучасності».

Структура роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків та списку використаних джерел (79 найменування), додатків. Загальний обсяг роботи складає 98 сторінок, з яких 91 – основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність і рівень розробленості обраної теми; визначено мету й основні завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження; описано наукову новизну; встановлено практичне значення одержаних результатів магістерської роботи; вказано апробацію результатів дослідження; зазначено структуру та обсяги роботи.

У **першому розділі** *«Теоретичні засади дослідження публічного управління та впровадження електронної системи охорони здоров'я»* окреслено джерельну базу дослідження, розкрито особливості понять «публічне, державне, адміністративне управління», а також проаналізовано досвід закордонних країн щодо публічного управління у сфері охорони здоров'я.

У **підрозділі 1.1.** *«Джерельна база, основні поняття і категорії дослідження»*

надано визначення терміну «державне управління» й окреслено його подібність та відмінність від «публічного управління». Зазначено, що державне управління визначається як організований практичний та регуляційний вплив органів державного управління на суспільну свідомість та особливості протікання життєдіяльності, основною ціллю яких є упорядкування, зберігання або модифікація вищезначеного, та базується на владній силі. Публічне управління реалізується через забезпечення функціонування системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування з показниками ефективності діяльності та спричиняє залучення зацікавлених сторін до розробки та реалізації політики у сфері публічного адміністрування. Встановлено, що центральним аспектом державного управління є держава, а публічного управління - суспільство. Зазначено, що в багатьох посттоталітарних країнах відбувається зміна державного на публічне управління, під час переходу країни на ринкову економіку.

У підрозділі 1.2. «Законодавча та нормативно-правова база впровадження електронних систем охорони здоров'я» розкрито законодавче та нормативно-правове забезпечення реалізації та функціонування електронних систем охорони здоров'я, що відображено у чинній «Концепції розвитку електронної охорони здоров'я», Законі України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», постанові Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я», інших нормативно-правових актах. Уточнено, що реалізація Концепції реформи системи охорони здоров'я, пов'язана з правовими, політичними, технологічними, організаційними та ідеологічними умовами розвитку системи е-здоров'я в Україні, сприятиме підвищенню якості та доступності медичних послуг, розширенню прав і можливостей пацієнтів, підготує основу для безперервної медичної допомоги та безпеки, підвищить ефективність менеджменту та використання енергоресурсів та технічних потужностей, підвищить рівень поінформованості населення щодо забезпечення питань здорового способу життя, профілактики захворювань та отримання медичної допомоги. Уточнено, що Україна ратифікувала ряд міжнародно-правових актів, та узяла зобов'язання дотримуватись їх та захищати право на охорону здоров'я, що досягається через створення стабільних систем охорони здоров'я, й має підвищувати національний потенціал. Зокрема, це стосується Загальної декларації прав людини (стаття 25), Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права (стаття 12), Європейської соціальної хартії (стаття 11), Конвенції про права дитини (стаття 24), Конвенції Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (стаття 11), Конвенції про права осіб з інвалідністю (Конвенції про права інвалідів) (стаття 25).

У підрозділі 1.3. «Закордонний досвід публічного управління у сфері охорони здоров'я» встановлено, що жодна система охорони здоров'я не є взірцевою. Публічне управління у сфері охорони здоров'я у різних країнах світу доводить, що не існує єдино правильної, уніфікованої системи, що забезпечуватиме згадану сферу у повному обсязі. Визначено, що фактор, що є впливовим – це культура суспільства та соціальна поведінка громадян конкретної країни. Зазначено, що вдосконалення системи охорони здоров'я можливе за рахунок або бюджетного фінансування, або соціального медичного. Акцентовано увагу на думці, що створення ефективної системи охорони здоров'я є головною метою розвинутих країн світу.

У другому розділі «Аналіз українських медичних інформаційних систем як складової E-Health» проаналізовано особливості та проблеми застосування існуючих електронних медичних систем, зокрема система e-Health, їх співвідношення з ЦБД, а також розкривається характеристика МІС, що реалізують свою діяльність на території міста Миколаєва та області.

У підрозділі 2.1. «Характеристика існуючих медичних інформаційних систем охорони здоров'я» проаналізовано особливості організації та роботи електронних медичних інформаційних систем. Встановлено, що вони дають можливість автоматизувати роботу медзакладів та пропонують функціонал, який необхідний для роботи в електронній системі охорони здоров'я, що надає можливість співпраці закладу з НЗСУ, що оплачує наданні медичні послуги.

У підрозділі 2.2. «Електронна система охорони здоров'я у структурі публічного управління: переваги і ризики електронної системи e-Health» розкрито, що система e-Health є центральним компонентом комунікативної діяльності публічного управління охороною здоров'я. Зазначено, що e-Health - це технологічне рішення, що полегшує доступ пацієнтів до отримання медичних послуг до налагодженої потужної системи управління медичною інформацією, що значно розширює можливості публічного управління в системі охорони здоров'я. Встановлено, що метою публічного управління в системі охорони здоров'я є побудова пацієнтоорієнтованої системи, яка надаватиме рівні можливості та справедливе забезпечення медичними послугами громадян певної адміністративно-територіальної одиниці або суспільства загалом.

У підрозділі 2.3. «Електронні системи охорони здоров'я в Миколаєві та області» описано основні МІС міста Миколаєва та області з їх описанням.

У третьому розділі «Шляхи вдосконалення електронних систем охорони здоров'я у структурі публічного управління в Україні» описаний алгоритм вибору та впровадження МІС у діяльність КНП МОКГВВ, а також рекомендації для покращення електронних

медичних систем.

У підрозділі 3.1. «Особливості, проблеми та перспективи впровадження електронної системи охорони здоров'я (на прикладі КНП МОКГВВ МОР)» обґрунтовано думку автора, що від обраної медичної електронної системи залежить вдале її впровадження та ефективність роботи організації. Розкрито, що вибір КНП МОКГВВ МОР потрібної МІС відбувався поетапно з урахуванням наступних компонентів: функцій та сервісів, що представлені в МІС, було враховано функціональні потреби і можливості, які є необхідними саме для КНП МОКГВВ МОР з виокремленням базових та додаткових потреб; були враховані технічні характеристики та вимоги, рівень підготовки особливості МІС відповідно до безпечної взаємодії. Зазначено, що уточнено питання ТЗІ (технічного захисту інформації) та КСЗІ (комплексної системи захисту інформації); було враховано можливість фінансування кожної з обраних систем. Медичну електронну систему SimplexMed було обрано за відповідними критеріями, до того ж їх функціонал відповідає специфіці закладу, а також вони забезпечили навчання співробітників лікарняного закладу, й зобов'язалися надавати інформаційну підтримку.

У підрозділі 3.2. «Рекомендації для впровадження електронної системи e-Health у сфері охорони здоров'я» сформульовано наступні рекомендації щодо можливості розвитку електронних послуг у сфері охорони здоров'я із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій в Україні з урахуванням закордонного досвіду, а саме: для подальшого розвитку електронних послуг у сфері охорони здоров'я варто більш активно залучати громадян (внесення пропозицій громадянами та обговорення нововведень з ними буде сприяти зростанню рівня задоволеності громадян); слід посилювати рівень комунікації влади з громадянами, з метою визначення їх потреб та підвищення обізнаності громадян щодо запроваджених електронних медичних послуг; посилити захист персональних даних у сфері електронної медицини шляхом використання методу анонімізації даних, спираючись на досвід закордонних країн, що призведе до зростання довіри громадян до електронних сервісів та обмежити зловживання в цій сфері; проводити періодичний аналіз кращих практик запровадження електронних медичних послуг в Україні.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі окреслено питання розвитку та оцифрування послуг публічного управління у сфері охорони здоров'я з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Отримані результати теоретичного аналізу відповідають

окресленим завданням: окреслено роль публічного управління у системі охорони здоров'я; доведено, що електронна система охорони здоров'я є складовою публічного управління охороною здоров'я; досліджено закордонний досвід використання системи e-Health; проаналізовано особливості впровадження сучасних інформаційних технологій в медичних установах міста Миколаєва та області; визначено переваги і ризики електронної системи e-Health; визначено шляхи оптимізації електронної системи в закладах охорони здоров'я.

1. Новий зміст, що вкладається у термін «державне управління», є наближеним до змісту, що вкладається у такий новий термін, як «публічне управління». Проте є й відмінності, зокрема державне управління можна визначити як організований практичний та регуляційний вплив органів державного управління на суспільну свідомість та особливості протікання життєдіяльності, основною ціллю яких є упорядкування, зберігання або модифікація вищезначеного, та базується на владній силі. Тобто наголос зроблено на ролі та повноваженнях владних органів, що здійснюють контроль та мають певні можливості для впливу та примусу. Публічне управління реалізується через забезпечення функціонування системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування з показниками ефективності діяльності та спричиняє залучення зацікавлених сторін до розробки та реалізації політики у сфері публічного адміністрування. Центральним аспектом державного управління є держава, а публічного управління - суспільство. В багатьох посттоталітарних країнах відбувається зміна державного на публічне управління, під час переходу країни на ринкову економіку. Важливо підкреслити, що удосконалюючи впроваджені наукові досягнення у сфері державного управління, варто наслідувати найкращі закордонні тенденції та практики для сприяння розвитку науки публічного управління.

2. Законодавче та нормативно-правове забезпечення реалізації та функціонування електронних систем охорони здоров'я відображено у чинній «Концепції розвитку електронної охорони здоров'я», Законі України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», постанові Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я», інших нормативно-правових актах. Реалізація Концепції реформи системи охорони здоров'я, пов'язана з правовими, політичними, технологічними, організаційними та ідеологічними умовами розвитку системи e-здоров'я в Україні, що буде сприяти підвищенню якості та доступності медичних послуг, розширенню прав і можливостей пацієнтів, підготує основу для безперервної медичної допомоги та безпеки, підвищить ефективність менеджменту та використання енергоресурсів та технічних потужностей, підвищить рівень

поінформованості населення щодо забезпечення питань здорового способу життя, профілактики захворювань та отримання медичної допомоги.

Також Україна ратифікувала ряд міжнародно-правових актів, та узяла на себе зобов'язання дотримуватись їх та захищати право на охорону здоров'я, що досягається через створення стабільних систем охорони здоров'я, й має підвищувати національний потенціал. Зокрема, це стосується Загальної декларації прав людини (стаття 25), Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права (стаття 12), Європейської соціальної хартії (стаття 11), Конвенції про права дитини (стаття 24), Конвенції Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (стаття 11), Конвенції про права осіб з інвалідністю (Конвенції про права інвалідів) (стаття 25).

3. Аналіз закордонного досвіду у сфері охорони здоров'я встановив, що жодна система охорони здоров'я не є взірцевою. Публічне управління у сфері охорони здоров'я у різних країнах світу доводить, що не існує єдино правильної, уніфікованої системи, що забезпечуватиме згадану сферу у повному обсязі. Фактор, що є впливовим – це культура суспільства та соціальна поведінка громадян конкретної країни. Вдосконалення системи охорони здоров'я можливе за рахунок або бюджетного фінансування, або соціального медичного. Створення ефективної системи охорони здоров'я є головною метою розвинутих країн світу.

Реалізація права на охорону здоров'я обумовлюється різними прийнятими нормативними актами, що є міжнародними, зокрема, у Загальній декларації прав людини (стаття 25), Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права (стаття 12), Хартії основних прав Європейського Союзу (стаття 35), Європейській соціальній хартії (стаття 11), Конвенції про права дитини (стаття 24), Міжнародній конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (стаття 5), Конвенції Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (стаття 11), Конвенції про права осіб з інвалідністю (Конвенції про права інвалідів) (стаття 25), Африканській хартії прав людини і народів (стаття 16) тощо.

Основними складовими права особи на охорону здоров'я є: доступність та своєчасність медичних послуг, запровадження засобів профілактики, організація догляду за пацієнтами, адміністративна ефективність, справедливість й результати охорони здоров'я, достатній рівень функціонування. Описані складові забезпечують якість надання медичних послуг та рівень функціонування системи охорони здоров'я. Розповсюдженою є практика медичного страхування, що є формою охорони і може реалізовуватися у формі: державного страхування, приватного страхування та змішаного.

4. Електронні медичні інформаційні системи (МІС) дають змогу автоматизувати роботу медзакладів та пропонують функціонал, який необхідний для роботи в електронній системі охорони здоров'я, що надає можливість співпраці закладу з НЗСУ, що оплачує наданні медичні послуги. В свою чергу, МІС розробляються та впроваджуються приватними компаніями, які обираються закладами самостійно і за умови наявного підключення до бази даних НЗСУ. МІС характеризуються наявністю, як правило, великих обсягів даних і знань. Інформаційне забезпечення МІС складають: історії хвороби, виписки з історій хвороби, епікризів, стандартизованих карт обстеження, діагностичні й інформативні оцінки показників і станів, критерії ефективності обстеження і лікування, каталог медичних понять і термінів. Наразі завершується період автономних медичних комп'ютерних систем, що були створені автономно окремими медичними структурами для вирішення своїх задач, і настає період МІС, елементи якої взаємодіють між собою. Ця взаємодія має багато різних аспектів: по-перше, це використання загальноприйнятих і доступних відкритих стандартів як для даних, що зберігаються й обробляються в цих системах, так і для забезпечення способів і механізмів їхньої взаємодії. По-друге, це технічна (технологічна) стандартизація медичних комп'ютерних систем. В Україні різні заклади, що надають медичні послуги можуть обирати будь-яку МІС з-поміж тих, які пройшли перевірку і підключилися до ЦБД та компонента системи «e-Health». Станом на липень 2021 МОЗ України рекомендовано до використання 14 медичних інформаційних систем.

5. Система e-Health є центральним компонентом комунікативної діяльності публічного управління охороною здоров'я. e-Health - це технологічне рішення, що полегшує доступ пацієнтів до отримання медичних послуг до налагодженої потужної системи управління медичною інформацією, що значно розширює можливості публічного управління в системі охорони здоров'я. Метою публічного управління в системі охорони здоров'я є побудова пацієнтоорієнтованої системи, яка надаватиме рівні можливості та справедливе забезпечення медичними послугами громадян певної адміністративно-територіальної одиниці або суспільства загалом. e-Health - це інформаційно-телекомунікаційна система, що реалізує процес автоматизації, накопичення інформації з можливістю її опрацювання, а також забезпечення комунікаційної функції у вигляді створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією, даними і документами в електронному вигляді, що вміщує в собі інформацію баз даних та медичних інформаційних систем. Основними перевагами є швидкість та зручність комунікативної діяльності, з отриманням точних та неупереджених клінічних й статистичних даних, що, у свою чергу, дозволило впливати на публічне управління сферою охорони здоров'я,

результативність якої залежить від використання сучасних форм комунікацій для лікарів, населення, пацієнтів та суб'єктів публічного управління та адміністрування. Відповідно, застосування принципів публічного управління у сфері охорони здоров'я призвело до покращення надання медичних послуг.

6. Медичні установи Миколаєва впровадили сучасні інформаційні технології. На території Миколаєва та Миколаївської області функціонують 13 компаній-розробників МІС, які на даний момент зареєстровані на сайті МОЗ України. Міська влада зацікавлена в тому програмному продукті, який був би успішно впроваджений в медустановах Миколаєва всіх рівнів, що дозволило б інтегрувати їх в одну мережу. Це такі медичні інформаційні системи: Helsi, EMCIMED, Доктор Елекс, MEDSTAR, Поліклініка без черг, МедЕйр, Health24, nHealth та інші.

Всі ці системи призначені як для медичних працівників, так і для пацієнтів. Більшість з них – модульні. Зокрема, програмами передбачено кабінет пацієнта, за допомогою якого можна записатися на прийом і уникнути черг, робоче місце лікаря, електронну картку, яка дає можливість вивчити всю історію хвороби, вести облік виписаних препаратів. Також, використовуючи ці системи, можна виписувати електронний рецепт, вести статистику завантаженості лікарів. В деяких з них передбачений компонент для фінансових операцій – він буде зручний для бухгалтерських підрозділів медустанов, а також лабораторні модулі. В цілому – це системи зі зручним і зрозумілим інтефейсом, для вивчення якого, за заявою розробників, користувачам не знадобиться багато часу.

7. Від обраної медичної електронної системи залежить вдале її впровадження та ефективність роботи організації. Вибір КНП МОКГВВ МОР потрібної МІС відбувся поетапно з урахуванням наступних компонентів: функцій та сервісів, що представлені в МІС, було враховано функціональні потреби і можливості, які є необхідними саме для КНП МОКГВВ МОР з виокремленням базових та додаткових потреб; були враховані технічні характеристики та вимоги, рівень підготовки особливості МІС відповідно до безпечної взаємодії. Зокрема, уточнено питання ТЗІ (технічного захисту інформації) та КСЗІ (комплексної системи захисту інформації); було враховано можливість фінансування кожної з обраних систем. Медичну електронну систему SimplexMed було обрано за відповідними критеріями, до того ж їх функціонал відповідає специфіці закладу, а також вони забезпечили навчання співробітників лікарняного закладу, й зобов'язалися надавати інформаційну підтримку. Зазначена МІС підключена до ЦБД e-Health, тобто вона надає можливість взаємодіяти з НСЗУ та пройшла тестування відповідності технічним вимогам.

8. Система забезпечення електронних медичних послуг e-Health знаходиться на етапі удосконалення та модифікації відповідно до суспільного та галузевого контексту країни та кожного регіону, зокрема. Таким чином, враховуючи проміжні результати функціонування системи, ми можемо говорити про її успішність та ефективність.

На підставі отриманих висновків можна сформулювати наступні рекомендації щодо можливості розвитку електронних послуг у сфері охорони здоров'я із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій в Україні з урахуванням закордонного досвіду, а саме:

- для подальшого розвитку електронних послуг у сфері охорони здоров'я варто більш активно залучати громадян (внесення пропозицій громадянами та обговорення нововведень з ними буде сприяти зростанню рівня задоволеності громадян);

- слід посилювати рівень комунікації влади з громадянами, з метою визначення їх потреб та підвищення обізнаності громадян щодо запроваджених електронних медичних послуг;

- посилити захист персональних даних у сфері електронної медицини шляхом використання методу анонімізації даних, спираючись на досвід закордонних країн, що призведе до зростання довіри громадян до електронних сервісів та обмежити зловживання в цій сфері;

- проводити періодичний аналіз кращих практик запровадження електронних медичних послуг в Україні.

Також необхідним є застосування комплексу заходів для розвитку інформаційного простору та впровадження відповідного прикладного програмного забезпечення, зокрема:

- формування єдиного спільного інформаційного простору на основі гібридної інформаційної інфраструктури, яка складається з багат шарової «хмари» і оптоволоконних каналів передачі даних між столицею та обласними центрами. Сутність багат шаровості полягає у збереженні регіональних «хмар» у кластерах центрального рівня. Медичні заклади будуть користувачами хмари регіонального рівня з одночасним тимчасовим зберіганням своїх даних на локальному сервері на певний проміжок часу. Тобто, користувачі з локальним комп'ютером (лікарі) в такій архітектурі мають статус «тонкого клієнта». На цьому рівні використовується широкосмуговий доступ до ресурсів «хмари». На центральному рівні дублюються всі регіональні «хмари». Синхронізація виконується в режимі реального часу за рахунок використання оптичних каналів передачі даних між центром та регіонами. На цьому ж рівні забезпечуються комунікації між регіональними кластерами (між їх копіями – кластерами);

- прикладне програмне забезпечення повинно базуватися на основі відповідних технічних завдань, затверджених МОЗ України з використанням міжнародних інформаційних стандартів. Інформатизація охорони здоров'я сьогодні – невід'ємний компонент реформування галузі охорони здоров'я в сучасних умовах.

Таким чином, сучасні напрямки розвитку медичних послуг мають тісний зв'язок із новими можливостями, що сприяє удосконаленню інформаційних технологій в публічному управлінні у галузі охорони здоров'я.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Кузьміна О. Г. Особливості зарубіжного досвіду надання послуг публічного управління у сфері охорони здоров'я. Збірник тез доповідей II Міжрегіональної науково-практичної конференції «Актуальні питання громадського здоров'я в умовах сучасності», м. Миколаїв, 15 квітня 2021 року. С. 30-36.

АНОТАЦІЯ

Кузьміна О. Г. Публічне управління та впровадження електронної системи охорони здоров'я (на прикладі КНП МОКГВВ МОР). – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2021.

Магістерську роботу присвячено дослідженню особливостей впровадження та реалізації реформи інформатизації системи охорони здоров'я, а саме електронних медичних інформаційних систем. У вступі обґрунтовано актуальність та рівень розробки теми; окреслено мету та основні завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження; описано наукову новизну; встановлено практичне значення отриманих результатів магістерської роботи; вказано апробацію результатів дослідження; зазначено структуру та обсяг роботи. На початку роботи окреслено теоретичні аспекти дослідження в, а саме: визначено сутність понять «державне управління» і «публічне управління» у категоріальному апараті науки державного управління та з'ясовано їх основні відмінності. Основна частина дослідження присвячена ґрунтовному аналізу медичних інформаційних систем. Надано їх розкрити характеристику, окреслено нормативно-правове забезпечення, розкрито досвід впровадження подібних систем в інших країнах. Зазначено, що законодавче та нормативно-правове забезпечення реалізації та функціонування електронних систем охорони здоров'я відображено у чинній «Концепції розвитку

електронної охорони здоров'я». Наприкінці роботи розкрито особливості впровадження МІС на базі комунального неприбуткового підприємства «Миколаївського обласного госпіталю ветеранів війни» Миколаївської обласної ради. Розкрито алгоритм вибору та впровадження МІС. Окреслено особливості, проблеми та перспективи впровадження електронної системи охорони здоров'я на базі КНП «МОКГВВ» МОР. Також запропоновано рекомендації для впровадження електронної системи e-Health у сфері охорони здоров'я. Встановлено, що сучасні напрямки розвитку медичних послуг мають тісний зв'язок із новими можливостями, що сприяє удосконаленню інформаційних технологій в публічному управлінні у галузі охорони здоров'я.

Ключові слова: електронні медичні системи, e-Health, SimplexMed, госпіталь, КНП.

SUMMARY

Kuzmina O. G. Public administration and implementation of an electronic health care system (on the example of the MNE «MRH of WV» MRC). - On the rights of the manuscript.

Master's thesis for the degree of «master». Petro Mohyla Black Sea National University. - Mykolaiv, 2021.

The master's thesis is devoted to the study of the peculiarities of the implementation and realization of the reform of the informatization of the health care system, namely electronic medical information systems. The introduction substantiates the relevance and level of development of the topic; the purpose and main tasks, object, subject, and methods of research are outlined; scientific novelty is described; the practical significance of the obtained results of the master's work is established; approbation of research results is indicated; the structure and scope of work are indicated. At the beginning of the work, the general aspects of the research are outlined, namely: the essence of the concepts «public administration» and «public administration» in the categorical apparatus of the science of public administration is defined and their main differences are clarified. The main part of the study is devoted to a thorough analysis of medical information systems. Their described characteristics are given, normative-legal provision is outlined, the experience of introduction of similar systems in other countries is revealed. It is noted that the legislative and regulatory support for the implementation and operation of electronic health care systems is reflected in the current «Concept for the development of electronic health care». At the end of work, features of the introduction of MIS based on the Municipal non-profit enterprise «Mykolaiv regional municipal hospital of war

veterans» of the Mykolaiv regional council are opened. The algorithm of selection and implementation of MIS is revealed. Features, problems, and prospects of the introduction of the electronic health care system based on MNE «MRH of WV» MRC are outlined. Recommendations for the implementation of the e-Health system in the field of healthcare are also offered. It is established that modern directions of the development of medical services are closely connected with new opportunities, which contributes to the improvement of information technologies in public administration in the field of health care.

Key words: electronic medical systems, e-Health, SimplexMed, hospital, MNE.